

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

40. An Parochus, qui residet in sua Parochia, sed non per seipsum, sed per alios ministrat Sacramentum Pœnitentiæ, & Eucharistiæ, &c. peccet mortaliter, & teneatur fructus restituere? Et notatur, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

RESOL. XXXIX.

An si proprius Sacerdos injustè neget licentiam alteri confitendi peccata, confessio facta alteri sit valida; quia sic jure petita, videtur ipso jure concessa; vel si alius non adest, & subditus cum proprio Parocho sine periculo salutis, vel sane, confiteri non potest; possit in tali casu se gerere tanquam copiam non habens Confessarij; & sic in Paschate non frangere preceptum, si non confiteatur; & eliciendo actum contritionis poterit Sacramentum Eucharistia sumere?

Et deducitur, quod ipso jure confetur concessa licentia, quando professus impunè transit in strictiorem Religionem, petita à Prelato licentia, quam ille injustè negat, & quando Episcopo Regularibus legitime, & dignè presentatis negat injustè licentiam audiendi confessiones. Ex part. 3. tractat. 4. Refol. 79.

Sup. hoc supra ex Ref. 31. lege doctrinam §. sed hinc, & seq.

§. 1. P Onamus exemplum. Subditus cum proprio Parocho sine periculo salutis, & fame confiteri non potest, v.g. concubina, &c. an si ipse denegat licentiam alteri confitendi, possit hoc non obstante cum alio Sacerdote confiteri? Negativè respondet Layman in Theolog. moral. lib. 5. tract. 6. c. 13. num. 3. adducens sex argumenta, & citans pro hac sententia Alensem, Sotum, Medinam, Philarchum, Llamas, Suarez, Navarrum, & alios, & hanc sententiam novissimè docet Villalobos in summ. tom. 1. tract. 9. difficult. 49. num. 14. ubi sic ait: [Si se diessè caso en que fuessè peligrroso confessarse con el proprio Sacerdote, ò porque descubre las confessions, ò porque sollicita à mal, respondo le pida licencia para confessarse con otro, ò recurra al superior, y si no puede hazer lo uno, ni lo otro, ha se de juzgar, como si no tuviesse copia del Confessor, porque la malicia del Confessor no da jurisdiccion al otro parochio le absolva. Lo mismo es quando el Prelado niega injustamente la licencia para ser absuelto.] Ita ille, in cap. omnis utriusque sexus, sic habetur. Si quis autem alieno Sacerdoti voluerit justa de causa sua confiteri peccata, licentiam prius postulet, & obtineat, cum aliter ipse illum non possit absolvere.

Sup. hoc in tom. 7. tr. 1. Ref. 109. & 110. & in tom. 4. tr. 8. ex Ref. 43. §. Vnde, & infra ex Ref. 160. §. 1. ad medium, & vers. Qui postea, n. 28. & seq.

2. Sed his non obstantibus, affirmativam sententiam tuetur Paludanus in 4. dist. 17. qu. 3. art. 3. cas. 1. Major. q. 2. col. 6. Richardus art. 3. q. 6. Adrianus in 4. de confess. q. 5. dub. 3. Sylvester ver. confessor. 1. q. 6. Toletus lib. 3. capit. 13. & Henriquez lib. 6. cap. 13. num. 4. ubi sic asserit: Quidam non sine ratione addunt, esse licitum in quibusdam casibus confiteri alieno Sacerdoti, quando proprius pastor præfens petitam ad id licentiam injustè negat; quia sic jure petita, videtur ipso jure concessa, & defectum Parochi negantis supplet ipso jure Episcopus, defectum verò Prælati Regularis supplet Generalis Regularium, aut certè utrumque ipso jure, aut ex præsumpta voluntate supplet Summus Pontifex. Sic ipso jure censetur concessa licentia, quando professus impunè transit in strictiorem religionem petita à Prelato licentia, quam ille injustè negat, & quando Episcopus Regularibus legitime, & dignè presentatis negat injustè licentiam audiendi confessiones, supplet Papa, & jurisdictionem confert prædictis Confessariis. Ita Henriquez.

Sup. hoc lege supra ex Ref. 24. §. Quæro secundum, usque ad §. Quæro octavo, & in aliis Ref. & §§. assignatis in §. Et hanc præterita Ref.

3. Cum igitur utraque opinio ex supradictis sit probabilis, penitens in tali casu, vel secundum

primam sententiam potest se gerere, tanquam copiam non habens Confessarij, & sic in Paschate non frangeret preceptum, si non confiteretur, & eliciendo actum contritionis, poterit sacram Eucharistiam sumere: vel secundum alteram sententiam potest confiteri alieno Sacerdoti, quæ omnia valde notanda sunt.

RESOL. XL.

An Parochus, qui residet in sua Parochia, sed non per se ipsum, sed per alios ministrat Sacramentum Penitentia, & Eucharistia, &c. peccet mortaliter, & teneatur fructus restituere?

Et notatur, quod habitatio Parochi, ut declarat sacra Cardinalium Congregatio, debet esse prope Parochiam, id est ad modicam quantitatem. Ex part. 3. tract. 4. Ref. 155. alias 156.

§. 1. Ege cum attentione hanc resolutionem à Parocho, & cave ne in hora mortis illa te tangat. Dico igitur, quòd Parochus non dicitur vere & juxta mentem Concilij Tridentini sess. 7. capit. 3. & sess. 23. cap. 1. residere ob solam habitationem in loco beneficij; nam residere cum effectu accipiendum est; nempe officium suum personaliter exercere, & non solum in sua Parochia esse præsentem, & cetera substituto suo committendo. Debent igitur Parochi illis Sacramentis ministrandi opem dare, quæ ex æquitate ministrari ab eis possint, non tamen tenentur noctu administrare, nisi nominatim & instanter desiderentur. Et ita communiter docent Doctores, & inter illos præcipue Johannes Sancierus, qui omnino à Parochis videndus est in selectis, disp. 47. per tot. vide etiam Valquez usus, de Pontificis. cap. 4. §. 2. dub. in fine, & art. 2. n. 181. Emanuelem Sa ver. residentia, n. ... Ugolinum ubi infra, num. 2. & alios quos citat Sancierus loco citato.

2. Sed difficultas est, an Parochus, qui per seipsum Sacramenta non ministrat, sed per substitutos, non solum peccet mortaliter, ut dictum est, sed etiam teneatur ad restitutionem fructuum. Negativè respondet Garfias de beneficiis, tom. 1. part. 3. cap. 2. num. 53. ubi sic asserit, Parochus qui residet in Parochiali, non tamen per se exercet, & administrat Sacramenta, non videtur teneri ad restitutionem fructuum; nam Concilium solum ponit hanc penam amissionis fructuum contra absentes, & non residentes; iste verò non potest dici abesse, & non residere, quamvis officium suum non exerceat, & penæ non sunt extendenda, maxime impositæ ipso jure, sicut etiam qui male facit suum officium, Parochus, seu Episcopus, non ideo amittit fructus ipso jure. Ita Garfias.

3. Sed adversus illum insurgit Joannes Sancierus, ubi supra in selectis, disp. 47. num. 4. ita ait: Censeo fructus nequaquam acquiri Parocho, non ministranti, quantumvis materialiter residenti. Si enim non residere pro eodem accipit Concilium, quod non servire, & pena sit imposita non residenti, sit ad restitutionem fructuum teneri Parochum, si non ministrat; sed quam ratione præfens, & quisquam magis absens se habet his Parochianis? Imò nihil prodest Parochi præsentia ministerio destituta, cum potius offendat, ut rectè notavit Sotus de just. lib. 10. q. 1. Graffius tom. 1. consiliorum, lib. 3. cons. unico, de Clericis, non resident. num. 7. & idem est inutiliter adesse, quod abesse, nec

nec amisso fructuum non ministrantis, vel non residentis, ut vult Garfias (apud nos tamen idem reputatur) pro pœna debet haberi; quæ cum ad ipsius executionem scientia iudicis minime sit requisita; potius non lucrato dicitur, ut constat ex illis verbis Concilij sess. 23. cap. 1. *Pro rata temporis absentia fructus suos non facere*, &c. usque ad illa verba, non obstantibus quibuscumque privilegiis, &c. Cum igitur beneficia dentur propter officium, ut in cap. cum secundum Apostolum, de Prasbyr. & cap. fin. de rescript. in 6. non acquirere illius fructus hand servientem. pœna nullo modo est, sed conditio, ut ait Grassius lib. 2. cap. 97. num. 56. & Rodriguez tom. 2. q. 9. art. 4. seu conventionis naturalis adimpletio, non accipiendi sibi neutiquam debitum, sicut operarius sui vicini colens vineam, & ob id stipendium, quod abest, non recipiens pœnam, minime incurrisse dicitur: labefacta igitur est prima ratio Garfias.

4. Secundam verò æqualis momenti subijcio; ait enim, quod sicut Parochus male suum munus administrans, fructus efficeret suos; ita, & nullo modo ministrans, residens tamen. Equidem si male ministrat, sibi, & non Parochianis damnanda, mentem enim Concilij quoad substantiam exequitur, sicut & Ecclesiæ, Missam audiens ob vanam gloriam. At non administrans, Concilio adversatur; nam Parochianos suo jure defraudat. Unde justitiam commutativam læsam esse dubitabit nemo, cum reciperet beneficium, non quidem propter officium, sed propter propriam suam temporalem utilitatem, & lucrum. Et esto, admittamus cum Garfia ex præcepto proveniente ex Concilio solum teneri Parochum se rigorosè, & corporaliter absentem à loco beneficii restituere fructus, & ex jure naturali restituere tenebitur, si non ministrat, licet in loco beneficii maneat, cum beneficium, & illius fructus dentur propter officium ex pacto, & conventionem; qui igitur officium non adimplet, fructibus, & mercede indignus est. Cum enim ibi reperitur contractus, do, ut des, inter Parochum, & Parochianos, seu inter Episcopum conferentes beneficium, & beneficiatum, id est, do fructus, ut facias ministeria beneficii, jure ipso contractus fructus neutiquam suos efficit Parochus, si munia non adimpleat. Unde licet solum se corporaliter à loco beneficii absentibus obligationem restitutionis injungat Concilium, non est, quia non putet eandem incurere obligationem neutiquam inservientes, licet præsentibus sint in loco beneficii, sed quia non præsumit mansurum Parochum in loco beneficii, & non administraturum.

5. Hæc omnia transcripsi ad verbum ex Sancio, ut torporem à Parochis negligentibus excutiam. Non reticam tamen sententiam Garfias contra Sancium docere etiam Ugolinum de pœnit. Episcop. cap. 15. §. 3. num. 3. sed cum Sancio tenet Grassius, Corduba, Aitensis, Hostiensis, Sylvester penes ipsum, quibus adde Petrum de Aragona 2. 2. q. 63. art. 2. §. Sed pro explicatione hujus difficultatis, & Ludovicum de San Juan in summa tract. de officio divino, art. 13.

6. Notandum est hic obiter, quod habitatio Parochi, ut declaravit sacra Cardinalium Congregatio, debet esse propè Parochiam, quæ quidem dictio refertur ad modicam quantitatem; vide Riccium part. 4. decis. 41. per rotam.

RESOL. XLI.

An Parochus semel, vel bis denegans subditum in confessione audire, rationabiliter illum penitentem, excusetur à mortali peccato?

Et notatur Parochum non teneri ad audiendum subditum, quando illi providit de alio bono, & apud, cui possit confiteri, nisi forte aliqua specialis necessitas exigat, ut ab ipso Parocho audiat. Ex part. 11. tract. 8. & Miscell. 8. Ref. 29.

§. 1. **S**UPpono ex communiore sententia, teneri Parochum audire subditos, non solum, quando ipsi confiteri tenentur, sed etiam alias quoties id rationabiliter petunt. Sed difficultas est an excusetur quando semel, aut iterum nollet confessionem audire? Et negativè respondet Bonacina de Sacrament. Pœnit. disput. 5. quest. 7. punct. 5. §. 1. num. 13. ubi sic ait; Nugnus excusat à mortali peccato Parochum, qui semel, aut iterum denegat confessionem petenti rationabiliter; nam hæc videtur materia levis, inquit Nugnus. Sed hoc mihi difficile persuadeo; nam si omisso unius confessionis conferetur materia levis, sequeretur illum, qui semel in anno confessionem præmittit, quam ex præcepto Ecclesiæ facere tenetur, vel qui confessionem ex voto, vel ex injuncta pœnitentia semel, aut iterum omittit, non peccare mortaliter, quod non videtur admittendum, ut patet ex dicto de promissione, & de voto. Ita ille.

2. Sed adversus illum meritò insurgit Dicastillus de Sacram. tom. 2. tract. 8. disp. 10. dub. 25. n. 48. quia sæpe contingit rem aliquam, ut cadit sub uno præcepto, & in ordine ad unum finem, esse materiam levem, quæ in ordine ad alium est materia gravis. Sic Theologi concedunt levem comestionem unius pomi parvi, aut unius boli ex eodem pomo in ordine ad jejunium in materia temperantia, aut abstinentiæ leve omnino peccatum esse, & tamen hoc ipsum in Adamo, & Eva exitiale fuit, & grave peccatum, nimirum, quia actus ille non propriè in materia temperantiæ ad finem hujus virtutis pertinebat; sed in materia obsequij, & subordinationis, qua se Deo subiectos, & subordinatos profiterentur, & ad id ostendendum aliquo exteriori actu, vel cessatione illius, ordinabatur; respectu autem talis finis pensatis circumstantiis meritò censetur illa gravis materia, quæ in materia temperantiæ erat levis. Sic etiam aliqua sunt collegia, seu communitates etiam secularium, in quibus præceptum (ut aliqui volunt) obligans in conscientia ad audiendam quotidie Missam; qui actus non propriè præcipitur in ordine virtutis Religionis, & Divini obsequij, sed in ordine ad honestum modum traducenda vitæ Christianæ honestè, & decenter vivendo, ut decet homines probos, & qui vitam instituunt secundum rationem. Ad quem finem maximè juvat honesta illa, & Christiana consuetudo audiendi quotidie sacrum. Quia tamen non censetur ea laudabili consuetudine carere, qui semel, aut iterum, aut rarè in anno Missam omittit; nec multum lachere finem intentum à legislatore; non censetur materia gravis, & peccatum mortale semel, aut iterum, aut rarè in anno Missam non audire. Cum tamen eadem ipsa omisso Missa, quando Missa præcipitur in ordine ad Religionem, & cultum Divinum, ut fit in diebus festis, gravis materia censetur.

3. Ex hac ergo doctrina facile rejicitur, quod dixit

Sup. hoc, quod hic supponitur, & doctrina seq. usque ad notationem seq. in Ref. seq. à principio usque ad §. ult. & in alio §. & verticulus primæ not.